

Publicatiereeks
Voortschrijdende
Inzichten
No. 7

HET BESTE VAN VI

KORTE MEDEDELINGEN

ED BUIJSMAN

Ed Buijsman
Het beste van VI: korte mededelingen
Publicatiereeks Voortschrijdende Inzichten no. 7
Februari 2024
2024 © Uitgeverij Tinsentiep Houten

1. Scharreleigeel

We bestudeerden eens de ingrediënten van de sladressing van een bekend merk. In de lijst werd onder andere ‘scharreleigeel’ als bestand-deel genoemd. Een gevoel van tevredenheid kwam over ons: wat is taal toch mooi! Want met dit eenvoudige woord ‘scharreleigeel’ kunnen we alle kanten op. Wat heeft de maker van dit product namelijk bedoeld? Heeft hij scharreleigeel vooral toegevoegd vanwege de gele kleur van het eigeel? Dan bedoelde hij dus scharrelei-geel. Of wat het de bedoeling dat we onder de indruk zouden raken van het feit dat er bij de bereiding eigeel van scharreleieren was gebruikt? Dan ware het beter geweest om te spreken van scharrel-eigeel? Hoewel dat laatste ook weer komisch kan worden uitgelegd: was het eigeel namelijk bij elkaar gescharreld? Neem dan was scharrelei-eigeel misschien beter geweest. Mogelijk begrijpt u nu onze tevredenheid. Zo’n eenvoudig woord dat tot zoveel overpeinzingen leidt.

3. Wie was Martin Oven?¹

Het blad ‘De Oud Utrechter’ is een nostalgisch getinte krant die zich, zoals de naam al zegt, vooral richt op de oudere Utrechter. Het is een gratis blad, hetgeen waarschijnlijk de reden is dat er erg veel advertenties in staan. In de uitgave van 10 juli 2012 viel ons oog op een advertentie over een EHBO-cursus. Blijkens de advertentie wordt de cursus gegeven op de Martin Ovenweg 19, Utrecht. Martin Oven? Wie is de naamgever van deze weg?

Er bestaat natuurlijk helemaal geen Martin Oven, in ieder geval niet als naamgever van deze weg. Men bedoelde natuurlijk de Martinovenweg, naar de Martinoven. De Martinoven, of meestal Siemens-Martinoven, was ooit een bepaald type oven om uit ruwijzer staal te maken. Had men een weg naar de man van de oven willen noemen dan had dat natuurlijk de Martinweg moeten zijn.

De Martinovenweg ligt in het noorden van de stad Utrecht op een plaats waar vroeger de DEMKA-staalfabrieken stonden. Dus zo gek is de naam Martinovenweg niet. Overigens wordt ook wel de schrijfwijze Martin-Ovenweg gebezigd. Lijkt ons ook niet juist; waarom zou je oven met een hoofdletter schrijven? Martin-ovenweg zou dan weer wel kunnen, zeker ook in de combinatie Siemens-Martin-ovenweg.

**EHBO Cursus inclusief
Kinder EHBO, Reanimatie & AED**

Op woensdag 26 september 2012 start EHBO vereniging Ludgerus met de Begginnerscursus. 12 lessen op de woensdag van 20:00 - 22.00 uur, in de zaal bij Binderij Utrecht, Martin Ovenweg 19 te Utrecht. En wordt afgesloten met een examen op woensdag 12 December 2012. De kosten voor de beginnerscursus bedragen € 199,00 inclusief examen en cursusmateriaal.

Aanbieding: Meldt u aan en betaal voor 31 augustus 2012, dan is de prijs € 150,00

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met EHBO vereniging Ludgerus. Tel: 030-2942059
Of kijk op onze site www.ehboludgerus.nl. Hier treft u tevens een inschrijfformulier aan.

¹ Nummer 2 is om niet meer te achterhalen reden nooit verschenen.

Naschrift

We schreven bovenstaand stukje en we attendeerden René Dings van Signalering Onjuist Spatiegebruik op deze aardige geschiedenis. We kregen als antwoord: 'Geloof het of niet, maar behalve een website over spatiegebruik heb ik ook nog een weblog over straatnamen. De Martin Ovenweg biedt stof voor beide'. En ja hoor in zijn straatnamenblog doet Dings deed verslag van de Martin Ovenweg. Hij nam echter niet de moeite om ons te bedanken voor de suggestie. Jammer, we hebben Dings daarna ook geen suggesties meer gedaan. Want wat te denken van de Veerweg, de Verbindingsweg of de Scheidingsweg? Dings is overigens ook de man die zich zo verkeerd opwond over het nieuwe logo van het Rijksmuseum, waarover wij ook al schreven.²

4. NEZO is JOZO

'JOZO is NEZO' lazen we op de website van JOZO. En nog erger: 'NEZO Naturel heet voortaan JOZO Naturel (zonder jodium)'. Waar gaat dit over, zo vraagt u zich af?

JOZO is van oudsher een zoutmerk van AkzoNobel en - lang geleden - van de koninklijke Nederlandse Zoutindustrie. Oorspronkelijk heette het JoZo. Jozo stond voor keukenzout (natruimchloride, NaCl) waaraan jodide (I-) of jodaat (IO₃-) was toegevoegd. JoZo als afkorting betekende dus zoiets als jodiumzout of jodiumhoudend zout. Het jodium - waarvan hier sprake is en dat eigenlijk jodide of jodaat zou moeten worden genoemd - diende om een jodiumgebrek te voorkomen. En jodiumgebrek leidt weer tot vervelende ziekten. Vandaar.

Op enig moment is de behoefte aan keukenzout zonder jodium ontstaan. Daarop verscheen NEZO op de markt. De naam suggereerde iets van nee; nee voor jodium, zoiets. Er waren toen JOZO met jodium en NEZO zonder jodium. Merkwaaardig genoeg is NEZO later veranderd in keukenzout met jodium, dus zoals JOZO maar dan met een andere naam. Helaas zijn we het bewijs daarvan kwijt. Later werd het het weer 'echte' NEZO en nog weer later NEZO Naturel. Blijkbaar was dat voor AkzoNobel allemaal niet meer vol te houden, zodat men onlangs ertoe overging om de merknaam NEZO geheel af te schaffen.

Veel beter is de toestand er echter niet op geworden. Immers NEZO heet nu JOZO naturel. Maar waar slaat dat naturel op? Vermoedelijk op de afwezigheid van jodium, want het 'gewone' JOZO moet nu noodgedwongen benoemd worden met de toevoeging 'met jodium'. JOZO is nu dus jodiumhoudend keukenzout, dat het altijd al was, met de toevoeging 'met jodium'. We zijn benieuwd naar de volgende, ongetwijfeld verrassende stap van AlzoNobel.

Eerder hadden wij al eens ruzie met AkzoNobel, omdat zij tot meer dan honderd bleken te kunnen tellen.³

² Zie bij 5. Rijksmuseum.

³ Zie bijlage 1.

5. RIJKS MUSEUM

Wij pretenderen nog iets te kunnen toevoegen aan de discussie over het nieuwe logo van het Rijksmuseum. Wij willen er slechts op wijzen dat het eenieder vrij slaat met welk soort logo dan ook voor zijn organisatie te komen, al of niet met spelfout. Natuurlijk is de juiste spelling Rijksmuseum en niet Rijks museum met een spatie. Daarover hoeven we echt niet postmodernistisch te gaan discussiëren. Het is dan ook jammer dan de ontwerpster van dit logo, Irma Boom, zichzelf postmodernistisch verweerde door te zeggen dat het ‘voor haar gevoel’ twee woorden waren (zie bijvoorbeeld NRC van 1 september 2012). Als ze had gezegd: ‘Het is de vrijheid van de ontwerper’, dan was er niets tegenin te brengen geweest. En natuurlijk heeft René Dings van — Signalering Onjuist Spatiegebruik gelijk als hij stelt dat het woord met spatie onjuist geschreven Nederlands is. Maar als de ontwerpster had gezegd, enzovoorts, enzovoorts.

Wel is er nog iets anders. De ontwerpster meende dat de ‘koosnaam’ voor het museum Rijks is. Dan had een andere oplossing ook heel goed gekund. Laat dan het deel Rijks uit het woord Rijksmuseum de boventoon voeren en zet ‘museum’ in een kleiner font en een regel eronder. Dan was ook de hele discussie over de spatie niet ontstaan. Wij lezen ook nog dat de ontwerpster zich eigen zeggen ondermeer liet inspireren liet door de ‘diversiteit en schoonheid van de collectie’. Kan zijn. Maar wij vinden het nieuwe logo foeilelijk. Maar dat is weer een andere discussie.

RIJKS MUSEUM

RIJKS
MUSEUM

6. Postmodernisme

In een discussie zei ooit iemand tegen een wetenschapper: 'Wetenschap is ook maar een mening'. Zie hier het postmodernisme is zijn bruto vorm. Er zijn opinies, meningen, geloven, maar niets is zeker en een waarheid bestaat niet. Er zijn veel waarheden. En die van die een is evenveel waard als die van de ander. God is ook al dood en nu dus de wetenschap als gezaghebbend instituut van kennis ook. Het is jammer dat veel mensen zich nog niet realiseren dat deze opstelling elke bodem onder het bestaan heeft weggeslagen. Ultieme vrijheid en gelijkheid heeft zodoende ook geleid tot angst en onzekerheid, want je kunt nergens meer op vertrouwen. Het heeft bovendien geleid tot een verruwing van de omgangsvormen en gescheld bij het minste of geringste. Er is geen kruid tegen gewassen.⁴

De Volkskrant interviewde op 3 september 2012 een aantal automobilisten om te vragen naar de opinies over de verhoging van de maximumsnelheid naar 130 kilometer per uur. Het levert een mooie verzameling postmodernistische uitspraken op. Peter van der Linden 'maakt het zelf wel uit'. Maar de kroon spant toch wel Kees de Kok die het heel stoer over 'gelul' heeft. Bovendien is hij door harder te rijden tien minuten eerder thuis, dus hij gebruikt ook voor 10 minuten minder benzine. 'Zie daar maar eens een speld tussen te krijgen'. Inderdaad, gelul en aan deze Kees is onderwijs niet besteed. Nee, deze Kees zal door nog geen duizend spelden iets aan het verstand kunnen worden gebracht. Ook 'zijn' Gerda deed nog een duit in het zakje. Wij doen er maar liever het zwijgen (zweigen?) toe.

Het is uit artikel niet op te maken waarom *De Volkskrant* dit gewauwel plaatst. Even nog zou het idee kunnen postvatten dat het allemaal ironisch is bedoeld, maar nee het blijkt een oprechte weergave van het gezonde volksgevoelen. Bladvulling.

dat 'je zelf wel uitmaakt hoe hard je rijdt'.

Peter van der Linden (69), in zijn stoere Nissan Patrol op weg naar een feest in Veldhoven, maakt zelf wel uit hoe hard hij rijdt. 'Als ik haast heb, rijd ik zo hard als nodig is. Daarbuiten rijd ik rustiger. Ik vind: je moet het aan de mensen zelf overlaten.'

Voor de fans van 'Nee dank je' biedt de enquête vier overwegingen: 130 'bevordert de agressie op de weg', het is 'slecht voor het milieu', 'slecht voor de veiligheid'. Ook is 130 duur in benzineverbruik.

'Gelul', meent Kees de Kok (34) inzake de laatste overweging. 'Als ik hard rijd, ben ik 10 minuten eerder thuis. Dan verbruik ik dus voor 10 minuten minder benzine.' Zie daar maar eens een speld tussen te krijgen.

De Kok, kaalgeschoren schedel en fraaie tatoeagetekeningen op beide armen, is met zijn Gerda (38) uitgesproken van de categorie ja graag. '100 slaat nergens op. Die van mij rijdt bij 130 precies perfect.' Maar is 130 dan niet onveilig? 'Die oude gebakjes van 80 die nog op de weg zitten, dat is pas onveilig.'

Kees en Gerda zitten in de Subway-afdeling van De Lucht achter hun frietjes en hamburgers. Buiten op het grasveld

⁴ Wij haasten om te zeggen dat 'er is geen kruid tegen gewassen' natuurlijk ook kan of dat 'er is geen kruid tegen opgewassen is' ook zeker wel mag.

7. Muldergedragingen

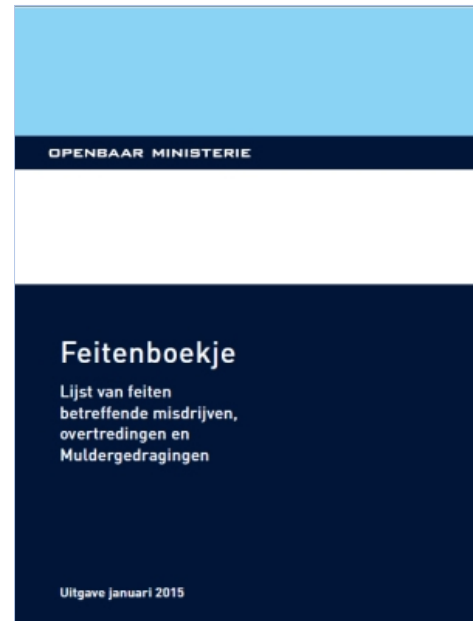
Veel van onze lezers denken dat wij het nodige weten. Wie zijn wij om dat tegen te spreken; wij laten onze lezers graag in deze waan. Toch moeten we toegeven dat we lang niet alles weten. Zo viel ons oog op een uitgave van het Openbaar Ministerie met de krachtige titel 'Feitenboekje 2015'. Nu zijn wij altijd geïnteresseerd in feiten [zo kochten wij onlangs voor onze bibliotheek het prachtige boek — 'Symbolenwijzer' van Karel Treebus; originele prijs € 39,50 maar nu tweedehands voor eene schandelijk lage prijs vanaf € 5,00]. Maar wat moeten we verwachten van de 'feiten' van het Openbaar Ministerie? Het blijkt te gaan om een 'lijst van feiten betreffende misdrijven, overtredingen en Muldergedragingen'. Muldergedragingen? Onze interesse was gewekt en nog meer gewekt toen we ook nog

lazen: 'Deze uitgave is alleen bedoeld voor ketenpartners'. Ketenpartners? Maar het hield daarmee niet op. We kwamen onder andere nog tegen: 'feitcodes', verkeersveelplegers', 'Mulderfeit', 'Schengengrenscode', 'p-feit' en ook 'OM feit' [zonder koppeltaken].

Het was ons al snel duidelijk: dit is een publicatie voor professionals. Mensen die hun soortgenoten aanspreken in hun eigen taal. Iets wat overigens door veel groepen wordt gedaan. [Zo zal de zin: 'De Diels-Alder-reactie is een cycloadditie waarbij een geconjugeerd dieen en een gesubstitueerd alkeen, ook wel het dienofiel genoemd, met elkaar reageren tot een gesubstitueerd cyclohexeen' ook niet door iedereen onmiddellijk op de juiste waarde worden geschat].

Nadere bestudering van het boekje leerde ons dat het om een overzicht gaat van wat een mens allemaal aan misdrijven en overtredingen kan begaan. Volgens de toelichting gaat het vooral om verkeersgerelateerde zaken, maar ook om boetes voor het verkeerd aanbieden van huisvuil, vissen zonder visvergunning of het veroorzaken van geluidsoverlast. Het boekje biedt een overzicht van alle misdrijvingen met een 'feitencode'. Zo behoort bij de omschrijving 'als fietser bij nacht of dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd — geen voortdurend voor tegemoetkomende weggebruikers zichtba(a)r(e) wit(te)– of ge(e)l(e) licht(en) aan de voorzijde voeren en/of voortdurend voor van achteren naderende weggebruikers zichtbaar rood licht aan de achterzijde voeren' de feitcode m R 438 k. Ook komen we meteen de 'sanctie' [lees: boete] te weten: € 55. Wat al de hiervoor genoemde 'feiten' inhouden, moet u zelf maar opzoeken. Ook de 'ketenparnter' en de andere begrippen laten we voor wat het is.

Alleen de 'Muldergedragingen', daar gaan we op door. Het blijkt te maken te hebben met de Wet Mulder, officieel de Wet van 3 juli 1989, houdende administratiefrechtelijke afdoening van inbreuken op bepaalde verkeersvoorschriften (Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften). Deze wet, zo lazten we op Wikipedia, bepaalt voor veel verkeersovertredingen dat deze volgens het bestuursrecht en niet volgens het strafrecht worden

afgedaan. De wet is genoemd naar mr.dr. Albert Mulder (1916-1995), ooit secretaris-generaal van het Ministerie van Justitie en lid van de Raad van State. Een 'Muldergedraging' is dus een overtreding die valt onder de Wet Mulder; deze wordt afgedaan door een administratieve sanctie. Voordeel is dat de afhandeling van de overtreding niet meer via het Openbaar Ministerie hoeft te lopen. Gewoon een situatie van bureaucratische stroomlijning. Hoewel daar dan wel weer een feitenboekje van 362 pagina's voor nodig is. Een boekje bovendien dat elk jaar herzien moet worden of zoals in de inleiding staat: 'Zoals gebruikelijk is ook in dit Feitenboekje ten opzichte van het vorige Feitenboekje een aantal inhoudelijke wijzigingen aangebracht: feitcodes zijn vervallen, samen- of toegevoegd, van bestaande feitcodes is de tekst waar nodig aangepast en voorts hebben enkele feitcodes een andere modaliteit (m, p of *) gekregen. Daarnaast zijn de tarieven geïndexeerd'.

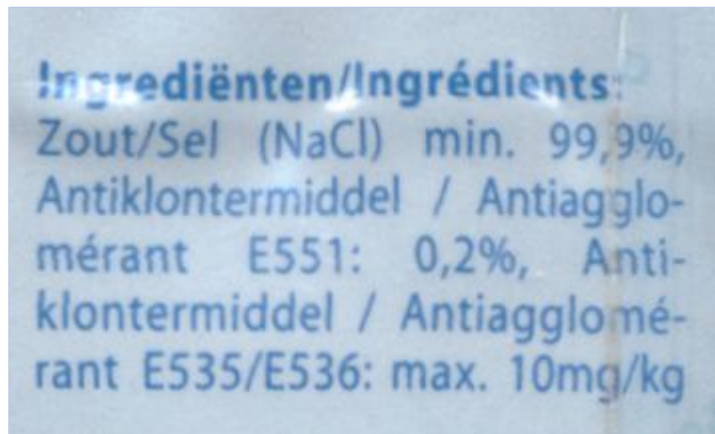
We hebben ervan genoten.⁵

⁵ Het boekje is inmiddels aan de 2024-edite toe.

NeZo en AkzoNobel

Wij hadden een vraag over de verpakking van NeZo zout. We telden namelijk eens de percentages op en kwamen boven de 100% uit. Hoe kan dat? Wij stuurden een e-mail met onze vraag naar een info-e-mailadres op één van de AkzoNobel websites. Wij kregen geen reactie. Daarop probeerden wij een andere website van AkzoNobel. Men antwoordde ons: 'Wij sturen uw mail door naar een

deskundige'. Geen verdere reactie; dan nog maar eens een e-mail. Het antwoord: 'Helaas ben ik uw e-mail kwijt, kunt u die nog een keer sturen'.

Enige dagen later volgde dan het antwoord: 'Ik heb nog even navraag gedaan bij onze technische afdeling. De tekst schijnt technisch te kloppen. Het busje bevat minimaal 99,9% zout (NaCl). Daarvan is 0,2% antiklontermiddel. Wettelijk mogen we er niet opzetten dat er 100% zout in het busje zit, als er ook nog een extra toevoeging bij zit (in dit geval antiklontermiddel). Omdat het inderdaad wat verwarrend is, zijn we bezig om de tekst aan te passen'.

Wij zijn echter niet tevreden met dit antwoord en besluiten een brief te sturen naar het hoofdkantoor van AkzoNobel in Arnhem. Een maand later hebben we nog steeds niet gehoord. Wij schrijven opnieuw een brief. En zie per kerende post een reactie: 'U hoort zo spoedig mogelijk van ons.' Een week later komt dan het antwoord: 'De op de verpakking vermelde waarden zijn te interpreteren als maximum- en minimum waarden. De som van deze waarden hoeft dus niet op 100% uit te komen. Uw interpretatie dat het antiklontermiddel een onderdeel van de 99,9% kan zijn, is dan ook geheel correct. We zullen echter de aanduiding, die gebruikt is op onze Retail-verpakking nogmaals kritisch bekijken om eventuele onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.'

Dit alles heeft vier maanden geduurd. Maar we hebben een antwoord, nou ja antwoord.